

není zažalován. nárok z pracovní smlouvy, nýbrž nárok na náhradu škody pro nesplnění zákonné povinnosti. V §u 49 čís. 6 j. n. prikazují se okresnímu soudu všechny spory ze služebních a námezdních smluv mezi zaměstnavateli a zaměstnanými dělníky bez ohledu na jejich předmět tedy také spory o náhradu škody. Právní důvod žaloby spočívá v tomto případě v tom, že žalovaný porušil prý povinnost mu jako zaměstnavateli žalobcovu náležející, by ho přihlásil k pensijnímu pojištění. Jedná se tedy o porušení zákonné povinnosti, uložené zaměstnavateli vůči dělníku a závislé na obsahu námezdní smlouvy. Takový spor má všechny náležitosti sporů, v §u 49 čís. 6 j. n. uvedených. Konečně vytýká žalobce napadenému usnesení, že ho prohlašuje neprávem za pomocného dělníka ve smyslu §u 73 živn. řádu, a že toto zjištění spočívá na neúplném řízení. Dle vlastních udání může však žalobce, jenž bral denní mzdu, býti pokládán v nejpriznivějším pro něho případě za dílovedoucího, a i pak náleží jeho žaloba dle §u 49 čís. 6 j. n. před soud okresní, neboť dílovedoucí jsou tam jiným dělníkům postaveni na roveň.

Čís. 2642.

Nepřípustnost pořadu práva, domáháno-li se na státu vydání peněz, jež stát zadržuje za cukr, pro podezření z podloudného vývozu zabavený a pro veřejné zásobování použitý.

Nárok veřejnoprávní nestává se nárokem soukromoprávním proto, že úřady správní uznaly oprávněnost nároku.

(Rozh. ze dne 23. května 1923, R I 448/23.)

Při přechodu maďarsko-slovenských hranic pozastavily finanční orgány žalobci zásilku cukru, zabavily ji a odevzdaly služnovskému úřadu, jenž ji prodal a zaslal stržené peníze přeplatkovému úřadu v Praze. V řízení o žalobě na československý erár o vydání stržených peněz vznesl erár námitku nepřípustnosti pořadu práva, již soud prvního stupně zamítl a žalobě vyhověl. V onom směru uvedl v důvodech: Námitka není odůvodněna, neboť jedná se o nárok soukromoprávní proti čsl. eráru, jehož úřad zadržuje žalobci peníze, jemu příslušející, jak má soud za prokázáno z přípisu finančního ředitelství v Košicích, z něhož se zjišťuje, že trestní řízení proti žalobci pro zločin podloudného vývozu cukru bylo státním zastupitelstvím zastaveno, ježto se nejedná o podloudný vývoz. Z důvodu toho z nařízení generálního finančního ředitelství v Bratislavě poukazuje finanční ředitelství v Košicích čsl. cukerní komisi v Bratislavě, by poukázala výtěžek za cukr ten žalobci. Když tudíž duvod zabavení cukru a zadržování výtěžku zaň odpadl, má žalobce soukromoprávní nárok proti eráru, by mu výtěžek vydal a bylo věci žalované strany, by po odpadnutí důvodu zadržování výtěžku ministerstvem financí ve smyslu zákona ze dne 23. září 1919 čís. 519 sb. z. a n. na státní fond přeplatkový v Praze odvedený vymáhaný peníz žalobci uvolnila a poukázala ku výplatě, neboť každá příčina k dalšímu zadržování peníze toho odpadla. Žalobce ne-

má co činiti s čl. cukerní komisí v Bratislavě, nýbrž jen se žalovaným erárem a, uložil-li tento peníze do svého přeplatkového fondu, jest to jeho vnitřní věcí a bylo věcí jeho a jeho úřadů, aby po odpadnutí důvodů zadržování uvolnění a výplatu sám provedl a když tak ani po žalobě do rozsudku neučinil, jest s povinností svou v prodlení. O d v o l a c í s o u d vyhověl námitce a odmítl žalobu. D ů v o d y: Není sporu o tom, že žalobci pozastavena byla finančními státními orgány na hranicích maďarsko-slovenských zásilka cukru, který odevzdán byl veřejné aprovisaci a stržen zaň obnos, o nějž se v tomto sporu jedná. Předloženým přípisem finančního ředitelství v Košicích ze dne 14. ledna 1921 je zjištěno, že z uvedeného důvodu zavedeno bylo trestní řízení pro zločin podloudného vývozu, které však rozhodnutím státního zastupitelství v Košicích bylo zastaveno. Zabavení cukru stalo se tedy u výkonu výsostních práv státu a poměr, který mezi státem a žalobcem důsledkem toho vznikl, byl poměrem veřejnoprávním. Následkem toho však také každý nárok, odvozovaný z tohoto veřejnoprávního poměru, může býti jen povahy veřejnoprávní. Jde tedy o nárok, jaký má na mysli zákon ze dne 2. listopadu 1918, čís. 4 sb. z. a n. a byl by k rozhodování o něm povolán zemský soud v Praze, ale jen tehdy, kdyby dle §u 2 (6) zákona čís. 3 z téhož dne nerozhodovaly úřady správní. Že úřady správní o nároku tomto rozhodovaly, plyne zřejmě z předložených listin: citovaného přípisu finančního ředitelství v Bratislavě ze dne 29. dubna, 12. června a 30. srpna 1922. Z přípisu ze dne 12. června 1922 dále plyne, že jedná se o obnos, který předán byl státnímu fondu přeplatkovému. Dle nařízení ze dne 23. října 1920, čís. 581 sb. z. a n. spravuje přeplatkový fond zvláštní komise, která jej zúčtuje po ukončení výrobního období ministerstvu financí. Jest tedy toto ministerstvo povoláno, by o sporném obnosu, odvedeném přeplatkovému fondu, konečně rozhodlo. Odvolatel také tvrdí, že toto ministerstvo o nároku rozhodlo, ale důkaz o tom podán není. Soud prvý je toho názoru, že, když důvod zabavení cukru pominul a zadržování výtěžku zaň odpadlo, má žalobce soukromoprávní nárok proti eráru, by mu výtěžek vydal a bylo prý věcí žalované strany, by po odpadnutí důvodu zadržování výtěžku ministerstvem financí na státní fond přeplatkový odvedený vymáhaný peníz žalobci uvolnil a poukázal k výplatě, poněvadž každá příčina k dalšímu zadržování obnosu toho odpadla. Názor tento je však mylným. Nárok povahy veřejnoprávní nestává se nárokem soukromoprávním proto, že úřady správní uznaly snad oprávněnost nároku žalobcova. Povaha nároku toho zůstává touže a posouzení otázky, zda a proč peníz sporný nemůže býti dosud žalobci vydán, spadá do pravomoci úřadů správních, zde ministerstva financí, jemuž musí býti ponecháno, by v mezích své pravomoci o tom rozhodlo. Jest proto námitka nepřipustnosti pořadu práva odůvodněna.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl žalobcovu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel opakuje právní názor, vyvrácený již odvolacím soudem, tvrdě, že jde o nárok soukromoprávní, ježto nárok ten byl uznán orgány žalované strany. Ovšem netvrdí stěžovatel, že nárok ten byl výslovně

uznán jako soukromoprávní, a neuvádí zákonných ustanovení, dle nichž veřejnoprávní nárok stane se soukromoprávním jen důsledkem uznání. Je proto neodůvodněn závěr, že nárok takový lze vymáhati pouze sporem, a ne cestou správní.

Čís. 2643.

Opatrovníka svěřenství lze zbaviti úřadu jen z důvodů v zákoně výčetmo uvedených (tedy nikoli na př. z pouhých důvodů úsporných).

(Rozh. ze dne 23. května 1923, R I 451/23.)

Svěrenský čekatel Josef W. v souhlase se svěřenským dědicem Jiřím W-em navrhl, by ustanoven byl nový opatrovník svěřenství a potomstva Jana P-a na místě dosavadního Dra Hugona J-a, by takto svěřenství byly ušetřeny útraty opatrovnictví, které se dosavadnímu opatrovníku svěřenství a potomstva platily, ježto nově navržený opatrovník svěřenství a potomstva v podání ze dne 10. ledna 1923 výslovně prohlásil, že jest ochoten úřad ten bezplatně na se vzíti. S věrenský soud žádosti vyhověl, rekursní soud jeho usnesení potvrdil. Důvody: Se stížností lze souhlasiti jen potud, že ustanovený opatrovník může býti z moci úřední sprostěn z úřadu opatrovníka jen z důvodu zákonných (§ 254 a 281 obč. zák.). Zde však nejde o sprostění opatrovníka z moci úřední, nýbrž k žádosti účastněných stran z důvodů úsporných. Že taková úspora za nynějších hospodářských poměrů jest odůvodněna, nelze pochybovati. Velkostatkář Jan P. se nabídl, že úřad opatrovníka bude bezplatně vykonávati. Ježto útraty opatrovnictví za léta 1919—1922 činily 7906 Kč 39 h, nelze upříti, že bezplatné vykonávání tohoto úřadu je pro svěřenství výhodou, které nelze přehlédnouti.

Nejvyšší soud zamítl žádost.

Důvody:

Napadené usnesení odporujíc §§ 254—260 obč. zák. a § 281 obč. zák. je zřejmě nezákonné, a je dovolací rekurs odůvodněn podle §u 16 pat. o nesp. říz. Z oněch předpisu obč. zákona je patrné, že zákon připouští změnu v osobě zákonného zástupce, ať jde o poručníka nebo o opatrovníka, jen z důležitých důvodů. Stanoví proto přesně případy, v nichž může zástupce ten býti sprostěn z úřadu nebo propuštěn. Ani jeden z těchto případů nenastal v osobě stěžovatele jako opatrovníka svěřenství a potomstva, a to ani podle §§ 259 a 260 obč. zák., ježto zákon přesně stanoví, které strany a z jakých důvodů mohou žádati o sprostění zákonného zástupce. Nerozhoduje tu ani důvod úspory, když opatrovníkem ustanoven byl advokát, o němž dalo se s určitostí předpokládati, že bude požadovati odměnu za svou činnost. Touto okolností není ohrožen zájem svěřenství a potomstva, jichž zájmy opatrovník zastává, a to ani tehdy, když někdo jiný je ochoten zastávati úřad ten bezplatně.